

Nome kommune
Ringsevja 30
3830 Ulefoss

Dato:23.09.2025.

Høringsuttalelse – Gruvedrift på Fen og utvinning av sjeldne jordartsmetaller

Vi er grunneiere av både gård på Fen og skog i området, og vi ønsker med dette å gi vår fulle støtte til etableringen av gruvedrift i Fensfeltet slik som forespeilet fra selskapene.

1. Fensfeltet – Europas største forekomst av REE

Fensfeltet på Ulefoss er Europas største kjente forekomst av sjeldne jordartsmetaller (REE).

Dette er råvarer som EU og NATO har definert som kritiske, nettopp fordi de er uunnværlige i moderne teknologi – alt fra elektriske motorer, vindturbiner og batterier til medisinsk utstyr og forsvarsteknologi.

At Nome kan bli et senter for denne ressursen, gir oss en global strategisk posisjon.

2. Nasjonal og internasjonal betydning

Europa har i dag ingen egen utvinning av REE. Kina dominerer markedet, og dette gjør oss sårbare.

Fensfeltet kan:

- Sikre norsk og europeisk forsyning av kritiske råvarer,
- Bidra til energiuavhengighet og grønn omstilling,
- Skape en komplett verdikjede fra utvinning i Nome til videreforedling på Herøya, og dermed gi industriell vekst og nye arbeidsplasser i Telemark.

Dette er ikke bare et Nome-prosjekt, men et prosjekt av betydning for hele Norge og Europa.

3. Lokale effekter – arbeidsplasser og bostedsattraktivitet

Jeg og mange andre på Fen, Ulefoss og i Helgen er positive til prosjektet. Dette handler ikke bare om industri, men om lokalsamfunnets fremtid:

- Flere arbeidsplasser og ringvirkninger i hele regionen.
- Økt bosetting og styrket lokalsamfunn med skoler, kultur og næring.
- Bedre økonomi for kommunen gjennom skatteinntekter og aktivitet.

Historisk har Ulefoss vært et gruvesamfunn. Industrien har alltid vært grunnlaget for vekst og utvikling her. Dette prosjektet kan bli en ny æra for Nome.

4. Lokalisering og Bærvanna som beste alternativ

REN har vært tydelige på at Bærvanna er den eneste riktige lokaliseringen for mineralparken. Begrunnelsene er gode:

- Transporten av masser til Herøya blir logisk og effektiv.
- Ingen avrenning til drikkevannskilden Norsjø.
- Bedriftene må ha et økonomisk bærekraftig prosjekt – og da må kommunen støtte opp under det alternativet som er best egnet.

Ja, det finnes rødlistede arter i området, men det vil finnes i de fleste områder. Vi må ivareta naturverdier, men ikke la dette stoppe et prosjekt som kan løfte hele regionen. Det er da viktig å finne avbøtende tiltak for å kompensere for ulempen.

5. REE/Thorium for fremtidens teknologi og energi

Sjeldne jordarter er en forutsetning for det grønne skiftet. De gjør:

- Elbiler og vindturbiner mulig.
- Ny medisinsk teknologi og moderne elektronikk tilgjengelig.
- Fremtidig Thorium-basert energi realistisk.
- At Thor Medicals på Herøya får tilgang til Thorium for å produsere kreftmedisin.

Å si nei til Fenfeltet vil være å si nei til å levere råvarer vi selv bruker hver dag.

Konklusjon

Som grunneier og innbygger i Nome mener jeg at:

- De positive effektene av gruvedrift på Fen langt overstiger de negative.
- REE fra Fen er et unikt bidrag til grønn teknologi, energi og industriell utvikling i Norge og Europa.

- Kommunen må bidra til å legge til rette for prosjektet og unngå å skape tvil, og være en pådriver for gode løsninger.
- Kommunen aktivt arbeider for at den foretrukne lokasjonen (etter vurdering av alternativer) blir valgt med tanke på minst mulig risiko for natur og drikkevann – etter mitt syn er dette Bærvanna.

Dette er en historisk mulighet vi ikke kan la glippe. Fen kan bli nøkkelen til en ny fremtid for Ulefoss, Nome, Telemark – og Europa.

Med vennlig hilsen
Vegard og Eli Landsdal
Grunneier, Fen/Ulefoss